

Správa o činnosti Sekcie archívniectva a pomocných vied historických SHS za obdobie 2006 - 2011 na XIII. Zjazde SHS v Prešove 26.4.2011

Sekcia v tomto období zamerala svoju činnosť dvoma smermi: spolupracovala ako spoluorganizátor na príprave a realizácii spoločných odborných a vedeckých podujatí s inými organizáciami a inštitúciami (najmä SSA, SNA v Bratislave, MV SR – odbor archívov, Katedra archívniectva a PVH FiF UK) a pripravila (ako hlavný organizátor) aj viacero vlastných projektov.

Najintenzívnejšie sekcia spolupracovala so Spoločnosťou slovenských archívárov: podieľala sa na príprave a priebehu každoročných celoslovenských stretnutí archívárov – tzv. Archívnych dní v Slovenskej republike, ktorých súčasťou je i vedecká konferencia: v roku 2007 – XI. archívne dni v SR v Žiline (Archívy 21. storočia. Sprístupňovanie archívnych fondov a nové technológie), roku 2008 – XII. archívne dni v SR v Skalici (Sprístupňovanie kultúrneho dedičstva v archívoch. Aktuálne trendy spracovávania archívnych fondov), roku 2009 – XIII. archívne dni v SR v Bojniciach (Archívy v krízových situáciách), a roku 2010 – XIV. archívne dni v SR v Komárne (Archívy po roku 1989 – víťazstvá a prehry). Aktívna spolupráca s touto stavovskou organizáciou je samozrejماً – archívári predstavujú prevažnú časť členskej základne sekcie (od vzniku SSA sa sekcia zameriava na oblasť PVH a SSA na archívnu problematiku).

V spolupráci so SNM v Bratislave, MV SR a Geodetickým a kartografickým ústavom v Bratislave sekcia v roku 2005 pripravila v priestoroch SNM výstavu Slovensko na historických mapách v 16. – 20. storočí (autori expozície získali roku 2006 cenu Múzea školstva a pedagogiky). Tieto inštitúcie v spolupráci s Kartografickou spoločnosťou SR a Geografickým ústavom SAV zorganizovali aj medzinárodnú vedeckú konferenciu Historické mapy (Bratislava, 17. 3. 2005). Príspevky prihlásených účastníkov boli publikované v zborníku z konferencie.

Hlavnými akciami sekcie boli vedecké konferencie zamerané na problematiku jednotlivých PVH s cieľom zhodnotiť stav poznania v konkrétnej problematike a dokumentovať hlavné línie a trendy rozvoja týchto disciplín na Slovensku. Roku 2005 sa sekcia zaoberala otázkami historickej metrologie. V spolupráci so Slovenským metrologickým ústavom pripravila vedeckú konferenciu Miery a váha v dejinách ľudskej spoločnosti (Bratislava, 27. – 28. 9. 2005). Z tohto podujatia vyšiel potom i zborník príspevkov (2006).

V roku 2005 sekcia publikovala zborník z predchádzajúcej vedeckej konferencie venovanej diplomatike – Diplomacia produkcia v stredovekom meste (Zvolen 2002). Pomocnej vede historickej sfragistiky sa venovala vedecká konferencia Pečate a ich používatelia (Martin, 12. – 13. 9. 2006). Príspevky z konferencie boli publikované v osobitnom zborníku (2007).

Fenomén cirkevnej diplomatiky a problematiku cirkevných archívov skúmala medzinárodná vedecká konferencia Diplomatica Ecclesiastica spojená s okrúhlym stolom Cirkevné archívy včera/dnes/zajtra (Bratislava, 15. – 16. 10. 2008). Súčasťou podujatia bola i výstavka archívnych dokumentov cirkevnej proveniencie – nových akvizícií SNA. Táto konferencia bola začiatkom intenzívnej spolupráce sekcie so Slovenským národným archívom. Roku 2008 sa sekcii podarilo vydať zborník príspevkov z vedeckej konferencie Zvolen 1243 – 2003 (Zvolen 2003).

Potvrdením užitočnosti spolupráce so SNA pri organizovaní vedeckých podujatí boli vedecká konferencie Otázky zemepanskej správy v Uhorsku (Bratislava, 10. 11. 2009), Otázky hospodárskeho vývinu Slovenska v medzivojnovom období (Bratislava 23. – 24. 6. 2010; súčasťou podujatia bola aj vernisáž výstavky nových akvizícií SNA) a Od služobníka k byrokratovi – fenomén úradníka v našich dejinách (Bratislava, 7. 12. 2010). So SNA chce sekcia spolupracovať aj v nasledujúcom období – v súčasnosti sa pripravuje medzinárodná vedecká konferencia Poľnohospodárstvo v dejinách Slovenska – tradície, inovácie a kultúrne dedičstvo v archívnych dokumentoch.

Mimoriadnu odozvu v archívárskej a historickej obci mali i podujatia k výročiam významných osobností slovenskej historickej vedy a archívnictva, ktoré mali i mimoriadnu spoločenskú úroveň. Roku 2006 sekcia spolupracovala na príprave slávnostného zhromaždenia k 100. výročiu narodenia prof. PhDr. Alexandra Húščavu, DrSc. (20. 2. 2006). Spomienkové stretnutie sa konalo v Moyzesovej sieni FiF UK a zúčastnili sa na ňom študenti, absolventi a učitelia študijného odboru archívnictvo. Nedožitým 85. narodeninám legendárnej učiteľky PVH a archívnictva na FiF UK a archivárky doc. PhDr. Dariny Lehotskej, CSc. bolo venované slávnostné stretnutie archívárskej obce v Zrkadlovej sále Primaciálneho paláca v Bratislave (27. 11. 2007) nazvané Spomienka na pani docentku Lehotskú. Osemdesiata narodeniny univerzitného profesora PhDr. Jozefa Nováka, DrSc., doyena odboru archívnictvo a čestného predsedu sekcie oslávili jeho žiaci, kolegovia a priatelia 8. 12. 2010 na sympóziu, ktoré sa konalo v Zrkadlovej sále Primaciálneho paláca v Bratislave. Súčasťou slávnostnej akadémie bola prezentácia jubilatovej autobiografie (Heraldik bez erbu).

V závere výročných správ o činnosti sekcie sa už tradične objavovala a objavuje informácia o problémoch s finančným zabezpečením organizovaných podujatí. Dotácie poskytované Radou vedeckých spoločností SAV zvyčajne pokrývali len nevyhnutnú administratívu – jednotlivé podujatia a výstupy z nich výbor zabezpečoval zo sponzorských darov a grantov, alebo ich získaval od spoluorganizátorov. Je viac ako pravdepodobné, že takéto konštatovanie sa objaví aj v správe, ktorú si vypočuje aj ďalšie valné zhromaždenie SHS. Určite však predtým odznie rozsiahla informácia o početných a najmä zaujímavých odborných a vedeckých podujatiach, ktoré Sekcia archívnictva a PVH SHS pri SAV dovedy pripraví a zrealizuje.

V Bratislave 15.4.2011

Doc. PhDr. Juraj Roháč, CSc.
predseda sekcie